

Motion till riksdagen 2007/08:U376

av **Gunvor G Ericson m.fl. (mp, v, fp)**

10 procent av biståndet till SRHR

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör höja nivån för området sexuell och reproduktiv hälsa och därtill hörande rättigheter till minst 10 % av den totala biståndsbudgeten.

Motivering

Sverige har länge varit en av de starkaste aktörerna på området sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. På den internationella arenan finns en förväntan på Sverige att vara en politisk kraft för individens rätt, att oavsett var i världen han eller hon är född, kunna bestämma över sin kropp, sin sexualitet och sitt barnafödande. Det svenska ledarskapet för dessa frågor är också viktigt utifrån perspektivet om komplementaritet inom det globala biståndet. Sverige, med sin nationella sexualpolitiska historia och sin erkända roll som global aktör, har specialistkunskap på SRHR inom biståndet och i arbetet för mänskliga rättigheter.

I Kairo 1994, under FN-konferensen om befolkning och utveckling, var Sverige bland de ledande förespråkarna för frågor om kvinnors och ungdomars rätt att själva fatta beslut om sin sexualitet och reproduktion. Kairokonferensens handlingsprogram (ICPD Programme of Action) är i dag det i särklass starkaste dokumentet i FN:s historia när det gäller att värna rätten till sexualundervisning, preventivmedelstillgång och individens rätt att själv fatta beslut om sin kropp och sin sexualitet. På toppmötet i FN:s generalförsamling fastställdes huvudmålet från ICPD PoA, att alla människor ska ha tillgång till reproduktiv hälsa senast år 2015.

Millenniemalet är idag det som styr biståndsinsatserna i världen. De mål som förknippas mest med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är också de mål som är mest på efterkälken. Millenniemalet kommer inte att kunna uppnås utan fokus på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Fel! Okänt namn på

Handlingsprogrammet från Kairokonferensen 1994 är mycket omstritt och många länder motsätter sig SRHR. USA villkorar en del av sitt bistånd så att det inte går till organisationer som arbetar med abort eller abortrådgivning samt att en del av pengarna som ska gå till hiv/aids-prevention går till organisationer som endast förespråkar sexuell avhållsamhet som ett medel att hindra spridning.

Detta får konsekvenser i många länder där osäkra aborter leder till skador och döden samt att brist på kondomer och information gör att människor smittas av hiv/aids.

Trygg sexualitet som är fri från fördomar, tvång, våld och diskriminering är viktig för att människor skall må bra. Synen på sexualiteten i samhället betyder mycket och avgör om t.ex. homo- eller bisexuella utsätts för fördomar och diskriminering, med ohälsa som följd. Den är också viktig för kvinnors hälsa eftersom en förnedrande syn på kvinnors sexualitet leder till tvång och våld och därmed ohälsa. Rådgivning om preventivmedel och om hur man förebygger sexuellt överförbara sjukdomar bör vara lättillgänglig och vända sig till både män, kvinnor, pojkar och flickor. Rätten till abort är en grundsten i ett jämställt och hälsofrämjande samhälle. I länder där abort inte är tillåtet dör många kvinnor i onödan på grund av komplikationer efter osäkra aborter. I vissa länder är abort inte ens tillåtet vid våldtäkt eller incest. Ändå utförs varje år ca 20 miljoner osäkra aborter i världen.

Folkhälsoforskningen visar tydligt att självständiga kvinnor med utbildning och kunskap ger ”empowerment” som gynnar hela samhällens utveckling. Forskaren Jack Caldwell har testat vad kvinnors utbildning betyder för hälsan. Han fann inte oväntat att ju fattigare land, desto högre spädbarnsdödlighet. Sedan tittade han på undantagen. Den variabel som bäst förutsade låg spädbarnsdödlighet var kvinnornas utbildningsnivå. I delstaten Kerala i Indien har man både låg spädbarnsdödlighet och låg dödlighet för vuxna – mycket lägre än i resten av Indien. Utbildningen av kvinnorna kan vara en viktig orsak, men det kanske också visar att man sätter högt värde på kvinnorna. Med andra ord, ett samhälle som investerar socialt i kvinnor lika väl som i män är ett samhälle med starkare sammanhållning.

Politik för global utveckling

Genomgående i Sveriges politik för global utveckling är att den synliggör sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter tydligt. En sådan politisk prioritering måste få en verklig och betydande avspeglning när regeringen gör biståndspolitiska finansiella prioriteringar. Satsningar på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter måste dessutom avspeglas i fortsatt stöd till det civila samhället genom program för frivilligorganisationer och genom finansiellt stöd till bl.a. IPPF. Satsningar på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter måste också avspeglas i det multilaterala stödet genom fortsatt politiskt och finansiellt stöd till UNFPA.

Utbildning i sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är lika viktig för ett lands utveckling som att bygga järnvägar. Rätt till saklig sexualkunskap

Fel! Okänt namn på

oavsett sexuell läggning, sexuell identitet eller könsuttryck är en betydelsefull pusselbit för att främja sexuell och reproduktiv hälsa.

Satsningar på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter måste avspeglas i det bilaterala stödet genom dialog och policy men även genom konkreta satsningar på utvecklingsprojekt samt en tydligare satsning på komponenten sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter inom hälsosystemsutveckling och hälsosektorsprogram. Satsningar på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter måste också avspeglas i Sveriges policy och i politisk dialog internationellt och gentemot EU med fortsatt starkt politiskt och finansiellt stöd till EU-kommissionens satsningar inom området.

Öka andelen av biståndet

Sverige uppfyller i dag den internationella överenskommelsen om att avsätta 4 procent av biståndet till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, inklusive hiv/aids. Det är förvisso bra, men vi menar dock att Sverige och andra ledande givare på området måste höja den finansiella nivån med målet att avsätta minst 10 procent av biståndsbudgeten till området sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Detta vill riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 5 oktober 2007

Gunvor G Ericson (mp)

Gunilla Wahlén (v)

Cecilia Wikström i Uppsala (fp)